

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.21.083/2017/4.

A tanács tagjai:

Dr. Mészáros Mátyás a tanács elnöke
Dr. Pataki Árpád előadó bíró
Dr. Kovács Zsuzsanna bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

Loványi Ügyvédi Iroda ... ügyintéző: dr. Loványi Róbert ügyvéd)

Az alperes:

alperes neve

Az alperes képviselője:

Igazságügyi Minisztérium (... ügyintéző: dr. Harsányi Alexandra jogtanácsos)

A per tárgya:

kártalanítás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél/felek:

alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Pécsi Ítéltábla Pf.VI.20.136/2016/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Zalaegerszegi Törvényszék 6.P.20.017/2016/28.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős közbenső ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 25.400 (huszonötezer-négyszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen a közbenső ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes vállalkozóként 2000. és 2002. tavasza között a ... képviselőjeként kölcsönszerződéseket kötött, amelyek keretében több

személytől kért kölcsönt abból a célból, hogy a természetben ... szám alatt található ingatlant a kft. megvásárolja és ott lakóparkot építsen. A kölcsönök fedezetül javarészt az ingatlan szolgált. A kölcsönök ugyanakkor a cég könyvelésében nem jelentek meg és azok visszafizetése csak részben történt meg. A kft. a kérdéses ingatlant 2002. május 29-én eladta, de a felperes a hitelezőket erről nem tájékoztatta.

- [2] A felperes 2002. május 31-én külföldre távozott, előbb rövid ideig Romániában és Svédországban tartózkodott, majd Ausztráliában telepedett le. A felperes ezen tartózkodási helyéről a családtagjainak sem volt tudomásuk. A felperes volt házastársa 2002. július 3-án indított házassági bontópert, az eljárás során csatolta a felperes hozzá intézett levelét, amelyben a felperes maga is kérte a bontóper távollétében való lefolytatását. A felperes és volt házastársa házasságát a Zalaegerszegi Városi Bíróság 2002. november 7-én felbontotta, a felperes Ausztráliában 2003. július 18-án újabb házasságot kötött és 2005. július 11-én munkaviszonyt létesített, iskolai karbantartóként helyezkedett el. A felperes 2007-ben ausztrál állampolgárságot kapott, de Ausztráliában a Canberrai Magyar Nagykövetségen benyújtott kérelmére (2009-2010.) a magyar útlevelének érvényességi idejét is meghosszabbították. A felperes a hozzátartozói közül kizárólag fiával tartotta a kapcsolatot, aki 2012-ben hozzáköltözött és kérte ausztráliai letelepedésének engedélyezését. A gyermek nem tudott az időközben a felperessel szemben megindult büntető eljárásról.
- [3] A Zalaegerszegi Rendőrkapitányság 2002. november 8-án rendelt el nyomozást a felperessel szemben jelentős értékre elkövetett csalás büntettének alapos gyanúja miatt. Ezt a nyomozást 2003. február 20-án felfüggesztették hivatkozva arra, hogy a felperes az eljárás során megállapított adatok szerint ismeretlen helyre távozott. A felperessel szemben további feljelentések születtek, a büntető ügyeket egyesítették, majd miután 2010. április 10-én ismertté vált a felperes ausztráliai tartózkodási helye a Zalaegerszegi Városi Bíróság, illetve a Zalaegerszegi Járásbíróság a felperessel szemben 18.Bny.158/2010/2., illetve 2014. július 14-én 18.Bny.2013/2014/2. számon nemzetközi elfogató parancsot, illetve 2010. június 1. napján 18.Bny.222/2010/2. számon és 2014. július 14-én 18.Bny.212/2014/2. számon európai elfogató parancsot bocsátott ki. A Magyar Köztársaság és Ausztrália között nemzetközi egyezmény rendelkezik a kiadatásról. A szerződés alapján a felperes 2014. március 20-tól 2014. november 27-ig Ausztráliában szigorított, úgynevezett A2 fokozatú kiadatási letartóztatásban volt és miután az ausztrál hatóságok a kiadatáshoz hozzájárultak, a magyar nyomozóhatóság 2014. november 28-án az Ausztráliából Magyarországra szállított felperest őrizetbe vette és elrendelte a nyomozás folytatását. A Zalaegerszegi Járásbíróság a 2014. november 30-án kelt 3.Bny.417/2014/2. számú végzésével az elsőfokú bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig, de legfeljebb 2014. december 30-ig elrendelte a felperes előzetes

letartóztatását. A Zalaegerszegi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2014. december 18-án meghozott Bnyf.216/2014/3. számú végzésével az elsőfokú határozatot helyben hagyta. A Zalaegerszegi Járásbíróság 2014. december 22-én kelt 18.Bny.446/2014/3. számú végzésével a felperes előzetes letartóztatását az elsőfokú bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig, de legfeljebb 2015. február 28. napjáig meghosszabbította. Ugyanezen bíróság a 2015. január 26-án hozott 18.Bny.21/2015/2. számú végzésével az előzetes letartóztatást megszüntette és a felperessel szemben az elsőfokú bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig, de legfeljebb 2015. február 26. napjáig tartó, a Zalaegerszegi ... ingatlanban végrehajtandó házi őrizetet rendelt el. A Zalaegerszegi Járásbíróság 18.Bny.54/2015/2. számú végzésével meghosszabbított házi őrizetet a Zalaegerszegi Járási Ügyészség a 2015. március 24-én kelt B.5/2003-I. számú határozatával megszüntette. A büntető eljárás azzal zárult, hogy a Zalaegerszegi Járási Ügyészség a 2015. május 21-én kelt B.5/2003. számú határozatával a felperessel szemben folytatott nyomozást megszüntette. A határozat a döntést azzal indokolta, hogy nem lehetett kétséget kizáróan bizonyítani, hogy a felperes elkövette a terhére rótt bűncselekményeket és miután a kétséget kizáró nem bizonyított tény nem értékelhető a terhelt terhére, ezért az ügyészség a nyomozást bizonyítottság hiányában megszüntette. A nyomozást megszüntető határozatot a felperes ott eljáró jogi képviselője (...) 2015. május 26-án vette át.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [4] A felperes 2015. november 25-én terjesztette elő keresetét az alperessel szemben. Ebben azt kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 170.000.000 forint kártalanítás és annak 2015. május 26. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamatának megfizetésére. A felperes a vele szemben foganatosított kényszerintézkedések, azaz a kiadatási letartóztatás, az előzetes letartóztatás és a házi őrizet miatt követelt kártalanítást. Előadta, hogy a nyomozás megindítását megelőzően a büntető eljárásról nem tudva távozott külföldre, a távozás oka az volt, hogy azt megelőzően családját és őt súlyosan és életveszélyesen megfenyegették. Előadása az volt, hogy a későbbiekben magyarországi hozzátartozói közül csak a fiával tartotta a kapcsolatot, de neki sem volt tudomása arról, hogy a felperes ellen a távollétében büntető eljárás indult. A felperes előadta, hogy Ausztráliában nem rejtőzködött, saját nevét használta, az ottani Magyar Nagykövetséget többször felkereste ügyeinek intézésére, ott egyetlen alkalommal sem jelezték, hogy büntető eljárás indult volna ellene, a büntető eljárás tényéről csak 2014. március 20. napján, az elfogásakor szerzett tudomást. Az érvényesített igényből 123.000.000 forintot sérelemdíjként, 47.000.000 forintot pedig elmaradt jövedelemként igényelt. A felperes keresetének jogalapjaként az Emberi Jogok Európai

Egyezményének IV. cikk 4. bekezdését, a Be. 580. § (1) bekezdés I/b., pontját, 582. § (1), (2) bekezdését és az 583.§ (2) bekezdését, valamint a Ptk. 2:53. § jelölte meg.

- [5] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Az eljárás lefolytatása során az elkésettségre való hivatkozását nem tartotta fenn. Az alperes álláspontja szerint kártalanítást kizáró ok áll fenn, mert az elfogató parancsot, valamint a nemzetközi és európai elfogató parancsot azért bocsátották ki, mert a felperes elrejtőzött és a büntető eljárás alól hosszabb időn keresztül kivonta magát. Az alperes álláspontja szerint nincs ügydöntő jelentősége annak, hogy a felperes tudott-e a vele szemben folyó büntető eljárásról, az annak alapját képező gyanúsításról. Az alperes kiemelte azt, hogy a büntető eljárási törvénynek a kártalanításra okot adó szabadságelvonásokra vonatkozó taxatív felsorolása nem tartalmazza a kiadatási őrizetet, így erre az időszakra a jogalap nem áll fenn. Utalt arra is, hogy a büntető eljárás megindulása, illetve folyamatban léte nem értékelhető az alperes terhére.

Az első- és másodfokú közbenső ítélet

- [6] Az első és másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a kereset jogalapja vonatkozásában külön határozat hozatala indokolt.
- [7] Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletében megállapította, hogy a felperes 2014. március 20. napjától 2014. november 27-ig tartott kiadatási letartóztatásával a 2014. november 30. napjától 2015. január 26. napjáig tartó előzetes letartóztatásával és a 2015. január 26. napjától 2015. március 24-ig tartó házi őrizetével fokozati összefüggésben a felperest ért károkért az alperest kártalanítási kötelezettség terheli. Az elsőfokú bíróság szerint ebben a körben arról kellett dönten, hogy érdemben egyáltalán fennáll-e a kártalanítási kötelezettség, illetve fennállnak-e a kártalanítást kizáró feltételek, illetve, hogy a kiadatási letartóztatás megalapozza-e a kártalanítási igényt vagy sem.
- [8] A közbenső ítélet indokolásában az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a kártalanítást kizáró ok (a felperes a nyomozó hatóság elől elrejtőzött, megszökött) az alperest terhelte. Az elsőfokú bíróság szerint ezen bizonyítási kötelezettségének az alperes nem tudott eleget tenni. Rögzítette, hogy önmagában az a tény, hogy a felperest elfogató parancs alapján fogták el, a szóban forgó kizáró okok kapcsán vélelmet nem keletkeztetett és nem eredményezte a bizonyítási teher átfordulását. Azt ugyan elfogadta az elsőfokú bíróság, hogy a terhelt elfogató paranccsal történő kézre kerítése általában kimeríti azt a kizárási okot, hogy a terhelt a hatóság elől elrejtőzött, de ilyen tartalmú törvényes vélelmet a Be. nem állapít meg. Az elsőfokú bíróság szerint a kártalanítást kizáró elrejtőzés a bírói gyakorlat szerint abban az esetben állapítható meg, ha a felperest a nyomozóhatóság kereste, a felperes erről tudott és éppen ezért elrejtőzött. Az elsőfokú bíróság azt is

rögzítette, hogy önmagukban a büntető eljárás során keletkezett közokiratok indokolásában foglalt adatok nem támasztják alá, hogy a felperes valóban szökésben volt - az állandó bírói gyakorlat szerint.

- [9] Mindebből a jelen esetre nézve a bíróság az elsőfokú bíróság azt a következtetést vonta le, hogy önmagában az előzetes letartóztatás indokolásaként felhozott szökés vagy elrejtőzés veszélye e tények igazolására a kártalanítási eljárásban nem volt alkalmas. A felperes a valóságban jóval a büntető eljárás elrendelése előtt hagyta el az országot, távozása előtt a saját, illetve az általa képviselt gazdasági társaság hitelezői feljelentést vele szemben nem tettek, büntető eljárás ellene nem indult. Ezt azért tartotta az elsőfokú bíróság jelentősnek, mert álláspontja szerint szökésről és elrejtőzésről eleve csak folyamatban lévő büntető eljárás esetén lehet szó. A felperes azon előadását pedig az alperes nem tudta cáfolni, hogy a hitelezők előzetesen nem közölték a felperessel azt, hogy feljelentést kívánnak tenni. Összességében megállapította, hogy 2002. május 31. napján a felperes az országot elhagyta, az ellene indított büntető eljárás hiányában szökést nem követhetett el.
- [10] Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság megállapította, hogy elrejtőzés akkor lett volna megállapítható, ha a felperes külföldi tartózkodása során tudomást szerzett volna az ellene időközben megindult büntető eljárásról és arról, hogy a nyomozó hatóság kereste, illetve vele szemben elfogató parancsot bocsátott ki, és ennek ellenére továbbra is külföldön a nyomozó hatóság előtt nem ismert helyen tartózkodott volna. Ebben a vonatkozásban a felperes állítása az volt, hogy csak elfogásakor, azaz 2014. március 20-án szerzett tudomást az ellene indult büntető eljárásról. Az alperes nem tudta cáfolni a felperes azon előadását, hogy csak fiával tartotta a kapcsolatot. Önmagában az a körülmény, hogy a felperes Ausztráliában újabb házasságot kötött, ezért tudnia kellett, hogy korábbi feleségétől Magyarországon elválasztották, még nem alkalmas a felperes előadásának cáfolatára, hiszen a felperes a külföldre való távozásakor olyan levelet hagyott hátra, amelyben hozzájárult a bontóper távollétében történő lefolytatásához. Az alperes a bíróság szerint nem tudta bizonyítani azt, hogy a felperessel kapcsolatot tartó fia tudomással bírt a büntető eljárásról. Figyelembe vette az elsőfokú bíróság azt is, hogy a felperes kétségbe nem vont előadása szerint a Magyarország Ausztráliai Nagykövetségén kérte magyar útlevelének meghosszabbítását, viszont ha tudomással bírt volna a büntető eljárásról, akkor ilyen kérelmet aligha terjesztett volna elő. Az elsőfokú bíróság szerint a kellő tájékoztatás és bizonyítási felhívás ismeretében a bizonyítás elmaradásának következményei ebben a körben az alperessel szemben kellett alkalmazni.
- [11] Az elsőfokú bíróság külön foglalkozott azzal a körülménnyel, hogy a kiadatási letartóztatásban töltött időért jár-e a magyar törvények szerint a alperes nevetől kártalanítás. Ebben a körben

megállapította, hogy a Be. 580. § (1) bekezdése taxatíve nem sorolja fel a kiadatási letartóztatás intézményét, ugyanakkor a bírói gyakorlat szerint a kártalanítás szempontjából a kiadatási (ideiglenes kiadatási) letartóztatás mégis az előzetes letartóztatással esik egy tekintet alá (BH.1995.évi 150. jogeset). Ezt a bírói gyakorlat azért fogadta el, mert a kiadatási letartóztatás esetében ugyanazok a meghatározó sajátosságok érvényesülnek, mint az előzetes letartóztatásnál. Hasonló álláspontot tartalmaz a Be. kommentárja is. Összességében tehát megállapította az elsőfokú bíróság, hogy a kiadatási letartóztatás tekintetében is kártalanításra jogosult a felperes.

- [12] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét annak fellebbezett részében helyben hagyta. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 25.400 forint másodfokú perköltséget. A jogerős ítélet szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és helyes jogszabályok alkalmazásával helytálló jogi következtetésre jutott.
- [13] A jogerős ítélet rögzítette, hogy a Be. 580.§-ban szabályozott kártalanítás a személyes szabadság jogszerű elvonásával okozott alaptalan sérelem enyhítését szolgáló jogintézmény. A Be. 580. § (1) bekezdése valóban nem nevesíti a kiadatási letartóztatást, de az elsőfokú bíróság a kényszerintézkedéssel okozott hátrány jellegét és lehetséges következményeit megfelelően értékelve, a kialakult joggyakorlatot is szem előtt tartva helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a kártalanítás szempontjából a kiadatási letartóztatás az előzetes letartóztatással esik egy tekintet alá. Az elsőfokú bíróság indokolását ebben a körben a jogerős ítélet megtoldotta azzal, hogy a lényeges ismérvek azonosságát tartalmazza a korábban hatályban volt 1979. évi 11. tvr. (Bv. tvr.) 116/A. §, illetve a szabadságvesztés és előzetes letartóztatás végrehajtásainak szabályairól szóló 6/1996. (VII.12.) IM rendelet 261. §-a is. Ez ugyanis úgy rendelkezett, hogy a kiadatási letartóztatás végrehajtására az előzetes letartóztatás szabályait kell alkalmazni, továbbá a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló törvény is úgy rendelkezik, hogy a külföldön történt fogva tartás idejét a büntetésbe be kell számítani (1996. évi XXXVIII. törvény 36. §).
- [14] A jogerős ítélet indokolása szerint az alperes megalapozatlanul hivatkozott az őrizet (Be. 126. §) és a lakhelyelhagyási tilalom (Be. 137. §) szabályaira. Az őrizet a személyes szabadságot igen rövid időtartamra korlátozó intézkedés, ennek külön jellegzetessége, hogy a terheltet az őrizet idejének leteltével szabadon kell bocsátani, ha előzetes letartóztatását nem rendelik el. A lakhelyelhagyási tilalom, illetve a házi őrizet a tartózkodási hely szabad megválasztásának jogát és a terhelt mozgási szabadságát csak kisebb mértékben korlátozó kényszerintézkedés.
- [15] A jogerős ítélet nem fogadta el az alperes azon hivatkozását sem,

hogy az elsőfokú bíróság jogértelmezésének elfogadása esetén az alperesnek nem saját hatóságai eljárásáért kellene helyt állni. A jogerős ítélet szerint ugyanis megállapítható, hogy a felperessel szemben a nemzetközi elfogató parancsot magyar hatóság adta ki, az ausztrál nyomozó hatóság a magyar hatóság megkeresése alapján járt el és alkalmazott a felperessel szemben kényszerintézkedést, ezért a kártalanítási kötelezettség is a alperes neve alperest terheli.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [16] A jogerős közbenső ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte a jogerős közbenső ítélet hatályon kívül helyezését a szabályoknak megfelelő határozat hozatalát. Elsődleges álláspontja szerint a kiadatási letartóztatás időpontja nem tekinthető kártalanítási kötelezettség szempontjából jogalapra alapot adó körülménynek, de ezen túlmenően is felülvizsgálatra szorul az alapul szolgáló időtartam meghatározása. Előadása szerint a kártalanításra alapot adó körülmények tekintetében a Be. taxatív tételes felsorolást tartalmaz, a kártalanításhoz való jog nem alanyi jog, az állam saját maga határozhatja meg azt a kört, amelyért helytállást vállal. Az erre vonatkozó szabályokat nem lehet kiterjesztően értelmezni és az állam kártalanítási kötelezettségét megállapítani jogszabályban meg nem határozott esetekre nézve.
- [17] Az alperes külön hivatkozott arra, hogy miután a felperes ausztrál állampolgársággal is rendelkezik, kiadatása és elfogása nem volt automatizmus, így akár azt az ausztrál hatóságok meg is tagadhatták volna. Hivatkozott az alperes arra is, hogy az ausztrál kiadatási ügyekben hozott döntés meghozatalára a magyar hatóságoknak ráhatása nincs, akár évekig is eltarthat és arra sem bírnak ráhatással, hogy letartóztatják-e az érintettet, illetve arra sincs ráhatással a alperes neve, hogy a kiadatási eljárás mennyi időt vesz igénybe. Az alperes álláspontja szerint a felperes 2014. március 20-án történt letartóztatása az ausztrál hatóság döntése volt, az ő érdekkörében történt. Az őrizetbe vétel az ausztrál hatóságok által kiállított elfogató parancs eredménye volt. Az alperes álláspontja szerint amennyiben a kiadatási letartóztatás időtartamát kártalanítási jogalapként elfogadják, a jogalap fennállása a teljes ausztráliai fogva tartási időre nem lett volna megállapítható, legfeljebb 2014. október 7-e (kiadatás engedélyezése) és 2014. november 27. (magyar hatóságoknak való átadás) közötti időre állhatna fenn, mert ez már valóban a magyar hatóság érdekében történt.
- [18] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős közbenső ítélet hatályában fenntartását kérte. Utalt arra, hogy a megsértett jogszabályt érdemben nem jelölték meg, továbbá az alperes figyelmen kívül hagyta azt is, hogy a kártalanítás vonatkozásában a büntető eljárási törvényen kívül Magyarországnak nemzetközi jogi kötelezettségei is vannak. Az ellenkérelem utalt arra is, hogy létezik Magyar-Ausztrál Kiadatási Egyezmény (1997. évi XCV.

törvény), amelynek alapján diplomáciai úton kérték a kiadatást, amely nélkül az ausztrál hatóságok egyáltalán nem tettek volna intézkedést.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [19] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet nem találta alaposnak és a jogerős közbenső ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [20] A Pp. 275. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A (2) bekezdés értelmében a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A felülvizsgálati eljárásban általánosan érvényesül a felülmérlegelés tilalma, azaz nincs helye a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének. Ez alól kivételt csak az jelent, ha a bizonyítékok értékelése kirívóan okszerűtlen, vagy nyilvánvalóan ellentétes a véleményalkotás elemi szabályaival. Ilyen körülményt a jelen esetben a Kúria nem észlelt. A felülvizsgálati kérelem érdemi tartalmára tekintettel a felülvizsgálati eljárásban eldöntendő kérdésnek az minősült, hogy az ún. kiadatási letartóztatásért, amelyet Ausztráliában ténylegesen az ausztrál hatóságok foganatosítottak, kártalanítás körében a alperes neve helyt állni tartozik-e vagy sem. A másik eldöntendő kérdés az volt, hogy egyéb kizáró ok a kártalanítást meggátolja-e vagy sem. A Kúria szerint a második kérdésre a jogerős ítélet érdemben helytálló választ adott. Az alperes nem tudta azt bizonyítani, hogy a felperes a büntető eljárás elől szökött volna külföldre és azt sem tudta bizonyítani, hogy ott a magyar hatósági eljárás elől elrejtőzött volna. Helytállóan mutatott a jogerős ítélet arra, hogy a felperes külföldre távozásakor ellene nem volt büntető eljárás és azt sem tudta bizonyítani az alperes, hogy arról a felperes később tudomást szerzett volna. Ilyen körülmények között önmagában az, hogy ismeretlen helyen tartózkodása miatt a büntető eljárást felfüggesztették, illetve lakóhelyének ismertetése után kiadatást kezdeményeztek vele, szemben még nem igazolja azt, hogy a felperes elszökött vagy elrejtőzött volna. Helytállóan mutatott rá a jogerős ítélet, hogy önmagában az elfogató parancs kibocsátása a szökést vagy elrejtőzést illetően törvényes vélelmet nem alapoz meg. Ilyen körülmények között a Kúria szerint sem bizonyított az alperes kártalanítást kizáró okot.
- [21] A Kúria álláspontja szerint a jogerős ítélet azt is jogszerűen állapította meg, hogy a alperes neve a kiadatási letartóztatás időtartama vonatkozásában is kártalanítási kötelezettséggel terhelt. A büntető eljárásról szóló törvény (Be. 580. § (1) bekezdés I/b., pontja) szerint kártalanítás jár az előzetes letartóztatásért, a házi őrizetért és az ideiglenes kényszergyógykezelésért, ha a nyomozást azért szüntették meg, mert

a nyomozás adatai alapján nem volt megállapítható bűncselekmény elkövetése. A Be. 582. § (1) bekezdése szerint a kártalanítás módjára és mértékére a Ptk-nak a kártalanításra és a sérelemdíjra vonatkozó rendelkezéseit az e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A Be. 584. § (2) bekezdése értelmében a kártalanítási igény elbírálása során az (1) bekezdés szerinti bíróság az e törvényben foglalt eltérésekkel a Pp. szabályai szerint jár el. A perben felperesként a terhelt (örökös), alperesként a alperes neve képviselőjében az igazságügyért felelős miniszter vesz részt. A Ptk. 2:52. § (1) bekezdése szerint akit személyiségi jogaiban megsértenek sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. A (2) bekezdés értelmében a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire - különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára - a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges. A 6:519. § értelmében aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól a károkozó, ha bizonyítja, hogy magatartása nem volt felróható. A 6:564. § értelmében a jogszabály a jogszerűen okozott kárért kártalanítási kötelezettséget ír elő, a kártalanítás módjára és mértékére a kártérítésre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

- [22] Az Emberi Jogok Európai Egyezménye 5. cikke a szabadsághoz és biztonsághoz való jogról szól. Az 5. cikk 5. pontja szerint mindenkinek aki e cikk rendelkezéseinek megsértésével végrehajtott letartóztatás vagy őrizetbevétel áldozata joga van kártalanításra. Az egyezmény az 1993. évi XXXI. törvény alapján a magyar jog részét képezi. E törvény IV. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz. A (4) bekezdés értelmében akinek szabadságát alaptalanul vagy törvénytelenül korlátozták, kárának megtérítésére jogosult.
- [23] Ezen általános szabályokra is figyelemmel a jogerős ítélet a Kúria álláspontja szerint helytállóan foglalt állást abban a kérdésben, hogy bár a Be. tételesen nem tartalmazza a kiadatási letartóztatás intézményét a kártalanítás jogalapjaként, a jogerős ítélet helytállóan, jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a kártalanítás szempontjából a kiadatási letartóztatás az előzetes letartóztatással esik egy tekintet alá (BH.1995. évi 150. jogeset). A jogerős ítélet indokolása megalapozottan utalt arra is, hogy az akkor hatályos Bv. tvr. annak végrehajtására kiadott IM rendelet egyaránt úgy rendelkezik, hogy a kiadatási letartóztatás végrehajtására az előzetes letartóztatás szabályait kell alkalmazni és a kiadatásról szóló törvény pontosabban a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló törvény is úgy rendelkezik, hogy a külföldön történt fogva tartás idejét a büntetésbe be kell számítani.
- [24] A Kúria szerint sem volt elfogadható az alperes azon felülvizsgálati hivatkozása (amelyre már korábban is hivatkozott), hogy a alperes neve nem állhat helyt az

ausztrál hatóságok cselekményeiért és akár az is előfordulhatott volna, hogy a kiadatási kérelmet az ausztrál állampolgársággal is rendelkező felperes esetében nem hajtják végre, vagy nem rendelik el a felperes kiadatási őrizetét. A Kúria szerint a jogerős ítélet helytállóan mutatott rá arra, hogy a kiadásra a alperes neve kifejezett kérésére került sor, tehát az okozati összefüggés egyértelműen fennáll a kiadatási őrizet elrendelése és a alperes neve kérése között. A alperes neve mint alperes érdemben nem hivatkozhat arra, hogy a szabadság korlátozása Ausztráliában akár el is maradhatott volna.

- [25] Mindezen körülményekre figyelemmel az érdemben helytálló jogerős közbenső ítéletet hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [26] Alaptörvény IV. cikk (1) és (4) bekezdés, Emberi Jogok Európai Egyezménye 5. cikk 5. pont, Ptk. 2:52. § (1) és (2) bekezdése, 6:519. §, 1998. évi XIX. törvény (Be.) 580. § (1) bekezdése, 580. § (3) bekezdés a.) pontja, 582. § (1) bekezdése, 584. § (2) bekezdése, 1979. évi XI. tvr. 116/A. §, 6/1996. (VII.12.) IM rendelet 261. §, 1996. évi XXXVIII. törvény 36. §, Pp. 78. § (1) bekezdése, 275. § (3) bekezdése, 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet.

Záró rendelkezés

- [27] A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmét tárgyaláson kívül bírálta el. A felülvizsgálati eljárásban az alperes pervesztes lett, ezért tartozik munkadíjat fizetni a felperes jogi képviselője részére.

Budapest, 2018. február 21.

Dr. Mészáros Mátyás s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

S.K.

bírószági ügyintéző